

ВОЈНИ

СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ

Ветеран

ГЛАСИЛО ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ

Новембар 2010. • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

АКТУЕЛНА ПРОБЛЕМАТИКА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању

АМАНДМАНИ ЗА ЗАШТИТУ СТЕЧЕНИХ ПРАВА

Трновит пут до законитог измирења дуга војним пензионерима

ХРОНОЛОГИЈА ЈЕДНОГ БЕЗАКОЊА

Зашто судска писма не долазе до Фонда СОВО

НАРЕДБА О ИЗБЕГАВАЊУ ПОШТАРА

ПРИМЕДБЕ И АМАНДМАНИ

на Нацрт закона о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија у јавни дуг Републике Србије

Усклађивање војних пензија са ванредним повећањем пензија од 1. јануара 2008. године (11,06)

ДУЖНИК ЈОШ НЕ ПРИЗНАЈЕ ДУГ

ФИНАНСИРАЊЕ УВПС

Још једном о тзв. Великом дугу

ЛИЦЕ И НАЛИЧЈЕ ЈЕДНЕ РЕВИЗИЈЕ

СТАМБЕНА ПРОБЛЕМАТИКА

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

БУДИТЕ НАШ ЧИТАЛАЦ И САРАДНИК!

„Војни ветеран“ је званично гласило војних пензионера Србије. За осам година излагања постао је веома популаран месечник и једно од најважнијих средстава информисања војнопензионерске популације. Осим „Војног ветерана“, не постоји ни једно друго гласило у земљи где можете прочитати све што вас занима о статусу и животу и раду војних пензионера; где слободно можете писати о ономе што вас као војног пензионера тишти. На лист се можете претплатити преко месних и општинских одбора УВПС. Годишња претплата је 480 динара (10 бројева и 1 двоброј).

БУДИМО ОБАВЕШТЕНИ

Поштовани чланови Удружења војних пензионера Србије, у жељи да вас што објективније информишемо о актуелним проблемима у остваривању ваших права и напорима Удружења да се ти проблеми реше, достављамо вам неколико информација.

У овом прилогу покушали смо да вам, на неки начин, осветлимо проблематику о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању; о измирењу тзв. малог и великог дуга, о последњем (не)усклађивању војних пензија (11,06 одсто); о стабеном и здравственом збрињавању и о финансирању Удружења војних пензионера Србије.

Већина ових информација објављене су у редовним бројевима "Ветерана" чији је тираж 2.600 примерака. Овога пута штампамо их у тиражу од 35.000 примерака како би дошле до сваког нашег члана.

Будући да нас очекују велика искушења у одбрани стечених права, жеља нам је да сви наши чланови, а и остали корисници војне пензије, буду благовремено и објективно информисани о свему што се тиче положаја и статуса војних пензионера.

Да бисмо били кадри да заштитимо своја стечена права, треба да будемо заједно, јединствени и достојанствени, са чврстим уверењем да не тражимо ништа друго до оног што смо мукотрпно зарадили, што нам гарантују Устав и закони. Зато је важно да о свему будемо добро обавештени.

Удружење ће настојати да вас и у будуће информише о актуелним питањима, а имате и могућност да се, преко месних и општинских одбора, претплатите на наш лист „Војни ветеран“ који излази месечно и кошта свега 40 динара. Реч је о гласилу које своје читаоце информише о најважнијим питањима војнопензионерске проблематике, али читаоцима нуди и низ актуелних друштвених тема, репортажа и прича о животу војних пензионера, као и њиховом културном и духовном животу.

Желим вам добро здравље и дуг живот.

Председник УВПС
Љубомир Драгањак

УЧЛАНИТЕ СЕ У УДРУЖЕЊЕ

Поштовани корисници војне пензије, који се још нисте учланили у Удружење војних пензионера Србије, позивамо вас да се учланите како бисмо заједно могли да очувамо стечена права.

По новом Статуту, члан Удружења, осим војног пензионера, може да буде и сваки пунолетни члан породичног домаћинства војног пензионера који потпише приступницу за учлањење у Удружење.

То је прилика да наше Удружење, као добровољна, интересна, социјално-хуманитарна, патриотска и нестраначка организација, буде бројније и снажније и да буде поуздан заштитник интереса војних пензионера.

Када се систем социјалног осигурања војних осигураника коначно утопи у Републички ПИО, кориснике војне пензије неће имати ко да штити осим њиховог јединог правог заштитника – Удружења војних пензионера Србије. УВПС

Влада Републике Србије је утврдила и половином ове године доставила Скупштини Републике Србије Предлог Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Тим предлогом се прописује интегрисање пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника у јединствени систем ПИО Републике Србије, тако што су војни осигураници допуном члана 11. Закона о ПИО сврстани у категорију осигураника - запослених. Цитираним одредбом војни осигураници су у свему изједначени са осигураницима - запосленим, уколико нека питања нису изричито посебно уређена. У односу на затечене војне пензионере, релевантне су једино одредбе Предлога којима се уређује усклађивање пензија и организационо интегрисање Фонда за СОВО у Фонд ПИО, па ће те одредбе бити интерпретиране у неопходној мери.

Почев од 2011. године, пензије ће бити редовно усклађиване два пута годишње,

1. априла и 1. октобра, а ванредно само у јануару 2011. године за износ раста потрошачких цена у претходних шест месеци.

У априлу 2011. године, пензије ће се повећати за износ раста потрошачких цена у претходна три месеца уз увећање за половину реалног раста БДП у претходној години уколико је тај раст позитиван.

У априлу 2012. године, пензије ће се повећати за износ раста потрошачких цена у претходних шест месеци уз увећање за половину реалног раста БДП у претходној години уколико је тај раст позитиван.

У октобру 2011. и октобру 2012. године, пензије ће се повећати за раст потрошачких цена у претходних шест месеци.

У периоду од 2013. до 2015. године просечне пензије ће расти по стопи раста потрошачких цена увећаној за раст БДП преко 4%.

Фискална правила која регулишу кретање пензија примењиваће се и након 2015. године све док учешће пензија у БДП не достигне 10%.

Послове спровођења пензијског и инвалидског осигурања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника на дан 1. јануара 2011. године преузеће Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање. Финансијско пословање Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање обављаће се путем два подрачуна: за војне осигуранике и остале осигуранике, а од 1. јануара 2012. године путем једног рачуна.

Даном преузимања послова из пензијског и инвалидског осигурања од Фонда за социјално осигурање војних осигураника Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање преузеће имовину, обавезе, капитал и запослене на пословима пензијског и инвалидског осигурања од Фонда за социјално осигурање војних осигураника.

На Предлог Закона Удружење ВПС је ставило следеће примедбе и предлоге амандмана:

Предлогом Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању издвојено је пензијско и инвалидско осигурање из јединствено уређеног социјалног осигурања професионалних војних лица (ПВЛ) и интегрисано у јединствен систем пензијског и инвалидског осигурања Републике Србије. Такво уређивање пензијског и инвалидског осигурања ПВЛ је несврхисходно, без упоришта у релевантним факторима, са могућим негативним ефектима по сегмент одбране у будуће, а из следећих разлога:

1). **Војне пензије су у Србији уведене пре 175 година (1835)** и све до доношења Закона о Војсци Србије (2007. године), сем од 1945. до 1972. године, биле су уређене законима о војсци, што је било један од стубова високо цењеног статуса службе у војсци.

2). **Војна професија је специфична, а популација војних пензионера се по многим релевантним чиниоцима битно разликује од цивилних пензионера:**

- **војну професију карактерише:** бављење оружаном делатношћу; повећани степен напрезања и ризика; униформност, субординација и дисциплина; посебни услови рада; ограничавање неких права; неопходност психофизичког здравља и стабилности војних лица; императив непрекидног усавшавања и тако даље;

- **по образовној структури** – високу стручну спрему има 60,12%, вишу 7,39% и средњу 32,49% војних пензионера (у Србији има високу спрему 6,52%, вишу 4,46% а средњу 42,08%);

- **пун радни стаж** од 40 година има 50,51% војних пензионера (од

Измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању

АМАНДМАНИ ЗА ЗАШТИТУ СТЕЧЕНИХ ПРАВА

тога 13,03% преко 40 година), изнад 35 година 28,80%, а мање од 35 година само 20,29%.

Просечан радни стаж је сада 38 година, док је код цивила знатно краћи;

- **морталитет војних пензионера је велики**, што је последица претрпљених тежба специфичности војне службе.

3) Управо због напред наведених разлога, **више од 85% земаља света, са свих континената, има аутономно уређен систем војног ПИО**, а само око 15% јединствено решење за све осигуранике.

4) Сада **све видове социјалног осигурања ПВЛ спроводи Фонд СОВО** (основан 1972. године), који са само 75 извршилаца опслужује око 50 000 војних пензионера и 260.000 корисника осталих права из социјалног осигурања.

5) **Систем социјалног осигурања ПВЛ који је био на снази до 1. јануара 2008. године је уређен по начелима и на начин који су заступљени у већини држава чланица НАТО и Европске уније**, као и држава ван тих асоцијација: аутономно у односу на систем социјалног осигурања у Републици Србији; пензијски основ чини нето плата у месецу који претходи пензионисању; износ пензије се утврђује у проценту 55% до 85% од пензијског основа; минимални стаж за стицање права на старосну пензију износи 20 година итд.

Са свих напред изнетих разлога предлагемо:

1) Да се **подношењем одговарајућих амандмана** на чланове 1, 10, 15, 20, 21, 23, 26, 31, 72, 74. и чл. 76. до 81. Предлога закона **бришу све одредбе наведених чланова које се тичу уређивања пензијског и инвалидског осигурања ПВЛ**.

2) Да се **неодложно приступи изради и доношењу Закона о социјалном осигурању војних осигураника**, чија би полазна основа била постојећа регулатива (поглавља XV и XVI Закона о Војсци Југославије и на тим одредбама заснована подзаконска регулатива), уз евентуалне корекције примерене измењеним релевантним факторима насталим променама у држави и Војсци.

Уколико напред наведени предлози не би били прихваћени, предлагемо **да се поднесу следећи амандмани:**

1) У односу на члан 33. Предлога, којим се новелира члан 80. Закона о ПИО, у целини подржавамо примедбе и предлоге Савеза пензионера Србије и репрезентативних синдиката Србије.

2) Иза члана 56. додаје се нови члан 56а, који гласи: „У члану 155. став 4., на крају текста, додаје се реченица: једног представника корисника из осигурања запослених именује најбројније Удружење војних пензионера независно од броја својих чланова.“

Образложење;

Специфичност војне службе и интереси војних осигураника који из тога произилазе намећу и оправдавају потребу да и војни пензионери, једнако као осигураници самосталних делатности и осигураници пољопривредници, буду заступљени у Управном одбору Фонда, а преко представника кога би именovalo и разрешавало репрезентативно удружење војних пензионера. Сада је то Удружење војних пензионера Србије, које обухвата више од 70% свих корисника војне пензије, али обавља и послове који се тичу решавања статусних питања свих војних пензионера, како личних тако и породичних, без обзира да ли су чланови УВПС.

3) Иза члана 79. додаје се нови члан 79а, који гласи: „Уколико је пензија професионалног војног лица пензионисаног до ступања на снагу овог закона мања од просечне пензије исплаћене професионалним војним лицима истог чина у децембру 2010. године, пензија ће се ванредно ускладити од 1. јануара 2011. године до тог износа.“

Образложење:

Одредбама члана 197. Закона о Војсци Србије стављен је ван снаге члан 261. Закона о Војсци Југославије, по коме су војне пензије усклађиване у проценту идентичном повећању (смањењу) плата активних војних лица. Истовремено, одредбама чл. 191. и 192. став 4. Закона о Војсци Србије задржан је дотадашњи начин утврђивања

пензије војних лица: пензијски основ за обрачун висине војне пензије чини месечни износ плате без пореза и доприноса која војном осигуранику припада у месецу у којем му престаје служба, а пензија за пун пензијски стаж износи 85% од тог пензијског основа.

Последица цитираних одредаба Закона о Војсци Србије су енормне, ничим оправдане, разлике у висини пензија војних лица истог чина и положаја пензионисаних пре 1. јануара 2008. године и после тог датума. Илустрације ради наводимо стање после повећања плата професионалних војних лица од 1. 1. 2008. године: пензија заставника I класе пензионисаног закључно са 31.12.2007. године износи 26.097 динара, а лица истог чина пензионисаног после тог датума износи 31.923 динара или 22,35% више; пензија пуковника пензионисаног закључно са 31. 12. 2007. године износи 46.230 динара, а лица истог чина пензионисаног после тог датума 72.002 динара или 36% више. Пензије лица пензионисаних после 1. октобра 2008. године у просеку су мање за око 15% од пензија ПВЛ истог чина пензионисаних у периоду од 1. 1. до 30. септембра 2008. године иако им је исти пензијски основ, јер од 1. 10. 2008. године није било повећања пензија, а од 1. 1. до 30.09. 2008. године пензије су три пута усклађиване – повећаване.

4) Иза члана 80. Предлога додати нови члан 80а, који гласи: „У члану 218. Закона додају се нови ставови 4. и 5., који гласе: изузетно од одредбе става 2. овог члана, војни осигураници који су до дана ступања на снагу овог Закона остварили право из пензијског и инвалидског осигурања настављају да користе та права према закону по којем су их остварили.“

Поступци за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника који су покренути, а нису окончани до ступања на снагу овог закона, окончаће се по прописима који су били на снази у време покретања поступка.“

Образложење:

Одредбама чл. 80. Предлога прописује се примена Закона о ПИО у целини на војне осигуранике од 1. јануара 2012. године. Тај закон у односу на војне осигуранике представља нов пропис, што значи да би се њихова права из пензијског и инвалидског осигурања могла преиспитивати по одредбама чл. 218. ст. 1. и 2. Закона о ПИО, што није оправдано, нити је уставно, па такву могућност треба изричито искључити.

Одредба става 2. члана 218. Закона о ПИО значи укидање или смањење већ, по ранијим прописима, остварених права, уколико нису утврђена и Законом о ПИО.

Таква одредба је у супротности са одредбама члана 197. Устава Републике Србије, као и одредбама члана 190. Закона о Војсци Србије, јер прописује ретроактивно примену Закона о ПИО у погледу већ стечених, односно остварених права по до тада важећим прописима, што се спречава одредбом предложеног става 4. овог члана.

Из истих разлога се предлага и нови став 5. будући да су бројни случајеви у којима су војни осигураници покренули поступак за остварење права из пензијског и инвалидског осигурања, који нису, и неће бити, окончани до почетка примене Закона о ПИО, због незаконитог и неажурног поступања Фонда СОВО, па би изостанак ове одредбе значајно ретроактивно укидање тих права.

Током рада на новелацији регулативе пензијског и инвалидског осигурања, Удружење је становништа садржана у напред изложеним примедбама и предлозима у више наврата доставило компетентним органима Владе Републике Србије, уз захтев да и представници Удружења буду укључени у Радну групу за израду новелиране регулативе ПИО, али то није уважено.

Напред цитиране примедбе и предлози су достављени потпредседнику Владе др Јовану Кркобабићу, министрима одбране, рада и социјалне политике и посланичким групама у Скупштини, уз захтев да буду озбиљно размотрени и уважени у даљем раду на доношењу предметног закона. Како ће се наведени субјекти односити према тим предлозима видеће се, а народ каже: „памти па врати“.

Трновит пут до законитог измирења дуга војним пензионерима

ХРОНОЛОГИЈА ЈЕДНОГ БЕЗАКОЊА

Како што је познато, војним пензионерима пензионисаним пре 1. августа 2004. године, у периоду од 1. августа 2004. до 30. новембра 2007. није исплаћиван део припадајуће пензије по основу повећања војног додатка за износ накнаде за службу у одговарајућој јединици, односно командну или руководећу дужност и фиксне накнаде за топли оброк и годишњи одмор од 340 бодова. Кроз читав наведени период УВПС се континуирано залагало да се тако настали дуг реши ван спора. Предлагало је да се пензије ускладе и почну исплаћивати по прописима, а до тада настали дуг исплати у неколико рата. Ти предлози нису прихваћени нити је Удружењу дат било какав одговор све до децембра 2007. године, од када се пензије исплаћују по прописима, али проблем до тада насталог дуга није решен ни до данас. Када је наступила опасност застаривања појединих месечних рата дуга, Удружење је о томе обавестило чланство па су оштећени војни пензионери почели подносити тужбе за наплату дуга. При томе је Удружење помогло оштећеним у покретању и вођењу парница, тако што је сачинило обрасце тужби и других процесних аката и дало детаљна објашњења и упутства.

Захваљујући покренутим парницама релативно мали део оштећених је успео да наплати дуговани износ, али већина то није успела услед непримерено дугог трајања парница, или зато што тужбе нису ни поднели, а Влада није чинила ништа да питање дуга реши. Стога је Удружење, почетком јула, доставило надлежним органима¹ захтев за законито измирење дуга војним пензионерима, у коме је, поред осталог, наведено:

„Према расположивим подацима, војни пензионери су у периоду од половине 2007. до 30. 6. 2010. године против Фонда за СОВО поднели око 30.000 тужби ради наплате неисплаћеног дела припадајућих пензија у периоду од 1. 8. 2004. до 30. 11. 2007. године. Парнице по наведеним тужбама воде се код свих стварно надлежних судова на територији Републике Србије, а највише код судова у Београду.

Иако се ради о споровима мале вредности, чињенично и правно једноставним, предметне парнице веома дуго трају: до 30. марта 2010. године донете су и реализоване одлуке (4.341) у само 14% парница; годишње се у просеку правоснажно окончава око 1.450 парница; трајање парница је у просеку око 2 године у окончаним предметима, а у оним који још нису решени и дуже.

Уколико би се предметне парнице водиле до сада испољеном „ажурношћу“ судова, поступци по свим предметним тужбама би били окончани тек за око 17 година, па већина оштећених војних пензионера-тужилаца не би ни доживела наплату закинутог дела пензија.

Разлози овако недопустиво дугог трајања предметних парница су настојање туженог - Фонда за СОВО на одуговлачењу поступка и неажурност судова, посебно судова у Београду.

Фонд за СОВО настоји на одуговлачењу поступка користећи сва процесном регулативом допуштена средства, али и она која нису допуштена, већ представљају злоупотребу процесне регулативе: одговорима на тужбу и жалбама на пресуде се оспорава основ и висина тужбеног захтева иако је то тужени признао решењима о усклађивању донетим крајем 2007. године; правоснажно досуђени износи се не исплаћују, па тужиоци морају ићи на принудну наплату; по правилу, заступник туженог не приступа на заказано рочиште, па се она одлажу; доставнице о уручењу аката суда везаних за процесне рокове се антидатирају и неуредно враћају суду и слично.

Неажурно поступање судова је последица оптерећености бројем предмета у раду и застоја у решавању предмета узрокованог реорганизацијом судова, али добрим делом, и свесног настојања појединих судова и судија на одуговлачењу поступка. На овакав закључак упућују следеће чињенице:

1. Према информацији стручне службе Фонда за СОВО, поднетој на седници Управног одбора Фонда, 9.7. 2010. године, директор Фонда за СОВО и в.д. председника Првог основног суда у Београду, на састанку одржаном 15. 6. 2010. године, договорили су се да суд у предметним поступцима, ради „усклађивања динамике окончања

поступака са финансијским могућностима Фонда за СОВО“, предузме следеће мере:

- да ограничи број тужби које ће се месечно процесуирати;
- да при достављању тужби на одговор Фонду за СОВО и заказивању рочишта остави „довољан рок за одговор на тужбу и изјашњавање тужиоца по истом“;
- да обрачун висине дуга који достави тужени прихвати као валидан за пресуђивање, и
- да извршне пресуде доставља „сукцесивно према могућности Фонда за СОВО за исплату по истом“.

Напред изнети „договор“ суда и туженог као једне од странака у парници, сам по себи, а поготову по својој садржини, представља флагрантно кршење основног принципа рада правосудја - законитости, непристрасности и независности у вршењу правосудних функција. Доследно спроведен, могао би имати за последицу да Први основни суд у Београду више не донесе ни једну извршну одлуку по предметним тужбама ако му тужени Фонд дојави да нема финансијских средстава за исплату. Међутим, суд је дужан поступати по процесној регулативи без обзира на то ко су странке у спору, а цитирани „договор“ је у свим својим елементима неслагласан са том регулативом. Предмети се морају решавати по реду пристизања у суд, рокови прописани за процесне активности странака се морају поштовати и примењивати, клаузуле извршности се морају давати када се за то стенку прописани услови, вештачење се мора вршити ако тужени оспорава висину тужбеног захтева или о томе нема сагласности странака.

Чак и да је такав „договор“ допуштен, а није, поставља се питање хоће ли и како суд утврђивати има ли тужени новца за исплату по пресуди или нема или ће туженом веровати на реч.

Уколико суд буде поступао по цитираном договору, то ће представљати евидентну злоупотребу, подложну одговорности, укључив и кривичну.

2. Према подацима који су нам доступни, у Вишем суду у Београду је преко 1.500 предмета по жалбама Фонда за СОВО на првостепену пресуду, од којих су неки по жалбама изјављеним још 2008. године. По овим предметима Виши суд скоро да и не поступа, судећи по занемарљивом броју одлука приспелих странкама. Уместо мериторног одлучивања, поједине судије (већа) враћају предмете првостепеном суду ради прибављања у суштини непотребних података и провера (нпр. да ли је потписник жалбе Фонда имао овлашћење директора, иако у предмету већ постоји овлашћење директора за поступање у конкретном предмету и слично) или пресуде укидају без стварних чињеничних или правних разлога. Све то, објективно цењено, значи додатно одуговлачење поступка.

Тужени Фонд за СОВО је доношењем решења о усклађивању пензија крајем 2007. године признао тужиоцима право на исплату закинутог дела пензије, а то право је верификовано у свим до сада донетим пресудама, па опредељење Фонда на вођење парнице уместо исплате без спора делује ирационално, поготову што се парничењем дуг увећава за износ трошкова поступка и камате. Међутим, такво поступање Фонда за СОВО је проузроковано и изнуђено понашањем Владе Републике Србије, која није обезбедила средства за исплату дуга војним пензионерима ни до данас иако је то била дужна учинити до 31. марта 2008. године (члан 193. став 2. ЗВС).

Ово Удружење је кроз читав период од 1. 8. 2004. године на овамо свим расположивим средствима настојало код надлежних органа да се дуг исплати без спора, али без успеха, па је подношење тужби било неизбежно. Сем што им ни после шест година није исплаћен закинути део пензије, оштећени војни пензионери трпе и друге негативне последице: од ионако скромних пензија плаћају судске таксе, трошкове вештачења и део накнаде за ангажовање пуномоћника; реална вредност досуђених и принудно наплаћених износа је протеком времена све мања због пада вредности динара и раста цена; вишеструки одласци на рочиште у судове ван места становања и слично. Све то резултира негативним политичким тензијама међу

Зашто судска писма не долазе до Фонда СОВО

НАРЕДБА О ИЗБЕГАВАЊУ ПОШТАРА

Пре двадесетак година неки наши врхунски спортисти избегавали су служење војног рока. Бежали су од поштарана и ништа нису потписивали. Позиви су се враћали са назнаком "непознат на кућној адреси" или "није тражио позив" што је нервирало тадашње војне власти па су претиле полицијом чак и чувеним репрезентативцима.

Сада се догађа нешто супротно. Сада војне установе избегавају да приме пошиљке – судска писма и да их уруче Фонду СОВО у Београду. Будући да им у последње време приспева велики број судских писма, овлашћена лица Војске Србије одбијају да их преузму и потпишу повратнице захтевајући да се повратнице накнадно потписују и враћају пошиљаоцима.

Удружење ВПС од Јавног предузећа ПТТ саобраћај „Србија“ тражило је објашњење и добило одговор у коме се, између осталог, каже: „Предузеће није у могућности да уручује судска писма уз накнадно потписивање повратница јер је то у супротности са важећим прописима. С тим у вези, Војска Србије је обуставила преузимање свих поштанских пошиљака од 19. августа 2010. године те су све пошиљке враћене са констатацијом „није тражио“. Од 2. септембра Војска РС је преиначила своју одлуку и донела наредбу која подразумева преузимање свих пошиљака изузев судских писма.

С обзиром да поштарима није омогућен приступ војним установама, предузеће уручење пошиљака војним установама врши искључиво путем поштанског прегратка у складу са важећим прописима. У случају да прималац не преузима пошиљке, предузеће нема начина да их уручи и исте враћа пошиљаоцу са констатацијом *није тражио* што је случај и са спорним судским пошиљкама...

Поводом таквог поступања овлашћених лица Војске, председник Удружења ВПС Љубомир Драгањац, 25. октобра ове године, од министра одбране Драгана Шутановца затражио је став и мишљење по том питању. У том допису се, између осталог, истиче:

„Овако поступање војних јединица - да одбијају да приме судске пошиљке и да их не уручују Фонду за СОВО - изазива велико незадовољство код војних пензионера јер нису у могућности да остваре своја тражена а законом припадајућа права.

Из тога разлога обраћамо Вам се, господине министре, да се овај проблем разреши и судска писма на прописани начин уручују Фонду за СОВО како би странка у законском року остваривала своја тражена права.

За очекивати је да министар неће подржати оне који су довели наредбу да се обустави примање судских писма.

Озбиљној институцији није својствено да њена службена лица беже од поштарана или да га гледају кроз „шпијунку“ не отварајући врата.

војним пензионерима, са реалном претњом да њихово незадовољство ескалира у јавне протесте и друге облике ванинституционалне борбе за остваривање законитих права.

Са свих напред изнетих разлога, а у име 50.000 својих чланова и других корисника војних пензија, тражимо:

Да Влада Републике Србије обезбеди средства за исплату предметног дуга оштећеним војним пензионерима, укључив и припадајуће камате и трошкове парничног поступка, ребалансом буџета за 2010. годину, а најкасније у буџету за наредну годину, уколико се ребалансом не могу обезбедити средства у целини, и

Да у предметним парницама судови поступају ажурно, законито и непристрасно, без фаворизовања било које странке и спору.“

Након што је напред цитирани захтев достављен компетентним органима Владе, половином јула ове године, Удружење је достављено решење министра финансија „о образовању посебне радне групе за припрему прописа у вези са решавањем дуга према корисницима војних пензија“, у коју су, поред председника радне групе, саветника у Министарству финансија, именовани по један представник Министарства правде, одбране и рада и социјалне политике,

Фонда за СОВО, Републичког фонда ПИО и три представника УВПС: Љубомир Драгањац, Светомир Обренчевић и Остоја Поповић.

Радна група је одржала четири састанка. На првом, конститутивном састанку, није било расправе већ је договорено да чланови радне групе доставе писано своје ставове по предметној проблематици, што су чланови радне групе из УВПС и учинили актом у коме је наведено:

„Удружење сматра да су предметна потраживања неспорна, утврђена коначним и извршним решењима у управном поступку и пресудама судована у до сада окончаним предметима. Стога, радна група овим питањем не треба да се бави, већ да само размотри и предложи одржив и обострано прихватљив начин измирења предметног дуга.

Ради тога сматрамо да треба:

Да тужени Фонд за социјално осигурање војних осигураника неопходно израчуна и радној групи достави податке о износу преосталог главног дуга, каматама доспелим закључно са 31. децембром 2010. године и проценом трошкова парничног поступка насталих до момента окончања парница поравнањем.

Да Влада – Министарство финансија обавести радну групу о могућем начину и динамици исплате дуга исказаном у тачки 1.

Да Фонд за социјално осигурање војних осигураника неопходно поступи како следи:

Правоснажне судске одлуке извршава у року одређеном пресудом, без ангажовања институција принудне наплате;

У ожалбеним предметима и предметима који су пред првостепеним судовима, понуди тужиоцима поравнање, са следећим елементима: исплата трошкова парничног поступка у целости у року од месец дана од закључења поравнања; исплата целокупног износа камате доспеле до 31. децембра 2010. године и исплата главног дуга са каматама рачунатим од 31. децембра 2010. године до исплате у четири рате до краја 2011. године.

Да се обезбеде средства за алиментирање обавеза Фонда за социјално осигурање војних осигураника преузетих поравнањем, кроз ребаланс буџета у 2010. години и буџет за 2011. годину, или, ако то није могуће, да се донесе пропис о преузимању дуга Фонда за социјално осигурање војних осигураника као јавног дуга Републике Србије под напред наведеним условима.

Напомињемо да било какво другачије решење, по нашој оцени расположења чланства, не би било прихватљиво и не би значило одрживо решење проблема. Сем тога, једино је решење које предлагемо у складу са Законом о облигационим односима и парничном регулативом.

Посебно потенцирамо да напред предложена решења морају бити донета и верификована најкасније до 31. октобра 2010. године, јер већ од 1. децембра 2010. године наступа застарелост предметног дуга у целости за све оне који тужбе нису поднели. Удружење је дужно о томе обавестити своје чланство, без обзира што би то, вероватно, проузроковало нови талас парничних тужби.“

На другој седници, чланови радне групе су изложили становишта органа која представљају, па је закључено да председник радне групе обезбеди израду нацрта уредбе на основу изнетих ставова чланова радне групе. Дан пре одржавања треће седнице, члановима радне групе из УВПС је факсом достављен нацрт уредбе о начину, поступку и динамици измирења доспелих а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије. Чланови радне групе из УВПС ставили су примедбе на наведени нацрт уредбе и предлоге за његову дораду актом у коме је, поред осталог, наведено:

„Решења садржана у нацрту Уредбе о начину, поступку и динамици измирења доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије су апсолутно неприхватљива за оштећене војне пензионере из више разлога, од којих су најбитнији:

Нацртом није дефинисан дуг који је предмет уређивања ни по основу, ни по висини;

Припадајућа камата на главни дуг није уређена у складу са Законом о облигационим односима (чл. 277. 300);

Нису преузета сва споредна потраживања, односно и настали парнични трошкови, па би њихова накнада и даље била предмет спорења са Фондом за СОВО (чл. 442. и 449.300);

Рок за исплату дуга је недопустиво дуг;

Нарушен је принцип једнакости грађана пред законом, јер би они који су по окончаној парници наплатили дуговни износ, припадајућу камату и парничне трошкове били фаворизовани у односу на оне који тужбу нису поднели или парнице нису окончане.“

Извесне примедбе, неке подударне са примедбама УВПС, ставили су и остали чланови радне групе, па је закључено да председник радне групе обезбеди кориговање и дораду нацрта уредбе у складу са примедбама.

Међутим, дан пре одржавања 4. седнице представницима УВПС је, уместо коригованог нацрта уредбе, достављен Нацрт Закона о

СТАМБЕНА ПРОБЛЕМАТИКА

претварању доспелих а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија у јавни дуг Републике Србије. Представници УВПС су оспорили уставност, законитост и правичност решења садржаних у предметном нацрту, али је председник радне групе те примедбе одбацио, а остали чланови се о њима нису изјаснили. Председник радне групе је закључио рад уз обавештење да ће Нацрт такав какав је бити достављен Влади ради подношења Скупштини на усвајање по хитном поступку.

С обзиром на неповољан ток и исход рада „посебне радне групе“ за оштећене војне пензионере, одржана је ванредна седница Главног одбора, 21. 10. 2010. године, са само једном тачком дневног реда: „Разматрање проблематике дуга према корисницима војне пензије насталог неисплаћивањем дела пензија у периоду од 1. августа 2004. до 30. новембра 2007. и доношење закључака по том питању“. На тој седници Главни одбор је донео следеће закључке:

„На основу спроведене расправе на 4. седници Главног одбора Скупштине УВПС по 1. тачки дневног реда „Разматрање проблематике дуга према корисницима војне пензије насталог неисплаћивањем дела пензија у периоду од 1. 8. 2004. до 30.11.2007. године, и доношење закључака по том питању“, Главни одбор је једногласно усвојио следеће закључке:

1. За оштећене КВП неприхватљива су следеће решења садржана у нацрту Закона о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије у јавни дуг Републике Србије:

- Да се дуг исплати за три године, од 1. 1. 2011 до 31. 12. 2013. године;
  - Да се започете парнице прекину и не могу бити настављене до 1. 1. 2014. и
  - Да се у јавни дуг не преузимају парнички трошкови.
2. Поддржавају се ставови чланова радне групе из УВПС:
- Да рок за исплату дуга буде најдуже једна година почев од 1. 1. 2011. године;
  - Да се брише одредба којом се прописује прекид парница;
  - Да парнични трошкови буду обухваћени преузетим јавним дугом.

3. Обавезују се чланови радне групе из УВПС да одговарајуће амандмане на нацрт предметног закона неодложно доставе Влади Србије.

4. Надлежни органи Удружења треба да остваре одговарајуће контакте са ресорним органима Владе и посланичким групама, као и адвокатском комором, ради постизања политичке и стручне подршке законитом решењу предметног дуга.

5. О даљем току решавања исплате дуга, редовно обавештавати чланство.

6. Имајући у виду досадашње понашање Фонда за СОВО и Владе, као и неуставно и незаконито решење у погледу исплате дуга садржано у Нацрту закона, неизвесно је да ли ће и када дуг бити исплаћен, па се препоручује да они који су тужбе поднели наставе парнице до исплате дуга у целини, а они који тужбе нису поднели да то учине до 30.11. 2010. године и тако прекину ток застарења потраживања исплате дуга.“

Удружење војних пензионера Србије је, 2. новембра ове године, надлежнима² упутило Примедбе и предлоге на Нацрт Закона о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије у јавни дуг Републике Србије, као и пречишћени текст Нацрта у складу са наведеним примедбама, с молбом да то буде озбиљно размотрано и узето у обзир при изради Предлога наведеног Закона.

„На овакав начин презентовања ставова корисника војне пензије“, истиче се у пропратном акту Удружења, „принуђени смо околношћу да су мишљења и предлози чланова радне групе из УВПС игнорисани, односно одбачени без расправе и изношења било каквих противаргумента, а нису садржани ни у Информацији о раду радне групе. Напомињемо да и даље сматрамо да је најправичније и најсврхисходније решење предметног проблема да се обезбеде средства за исплату дуга ребалансом буџета за 2010. годину и у буџету за 2011. годину и дуг исплати у целисти пре потпуног интегрисања Фонда СОВО у Фонд ПИО“.

¹ Достављено: потпредседнику Владе др Јовану Кркобабићу, министрима правде, финансија и одбране у Влади РС, председнику Вишег суда у Београду, председнику Првог основног суда у Београду и директору Фонда СОВО

² Достављено: потпредседнику Владе др Јовану Кркобабићу, министрима правде, рада и социјалне политике, финансија и одбране у Влади РС, и директору Републичког Фонда ПИО. До сада нико није одговорио, нити примио представнике Удружења.

Решавање стамбеног питања и даље је једно од тежих проблема који већ дужи период оптерећује војне пензионере. Око 6.000 КВП је без икаквог стана а 4.000 је са делимично решеним стамбеним питањем. Основни проблем оваквог стања јесте у чињеници да Влада и Министарство одбране већ дужи низ година не издвајају новчана средства из буџета за набавку и завршетак започете изградње станова.

Кредити за куповину станова који су предвиђени правилником не реализују се од 2002. године.

И поред веома тешке ситуације која траје већ готово 15 година, Удружење војних пензионера је у задњих неколико година уложило доста напора и труда да се постојећи проблеми бар донекле ублаже; обезбеђено је да се тромесечно добијају ранг листе од стамбеног органа МО, тако да сваки заинтересовани стамбени интересент може сазнати свој статус и место на ранг листи; приликом доношења одлуке МО о расподели дојављених станова уважава се захтев УВПС, да се одлуком о расподели опредељује 40 до 45 посто станова за потребе КВП; у Правилнику о додели станова Фонда СОВО, измењен је члан 7 (седам) и тако се омогућило преименовање станова са одређеног на неодређено време, како би заинтересовани корисници могли да их откупе: део КВП по свом захтеву решава своје стамбено питање доделом бесповратног кредита у висини од 20.000 хиљада евра уплатом на текући рачун подносиоца захтева, који му омогућава слободан избор решавања, куповином стана, куће, земљишта, доградњом започетих објеката и слично. На овај начин до сада је решено око 600 КВП: у току прошле године омогућен је откуп око 1200 службених станова по захтеву носиоца станарског права.

Честе измене Правилника и прописа за решавање стамбених питања нису дали резултате за брже решавање нагомиланих проблема што је условило потребу за израду новог Правилника који је у завршној фази у надлежности комисије одређене од стране министра одбране.

Изградња и набавка станова условљена је продајом и разменом власништва перспективних објеката и комплекса војске и МО, који су Мастер планом проглашени вишком. Таквих објеката је 486 од којих је до сада отуђено 21 за укупно 890 милиона динара и 29 станова.

Разменом власништва са војском и МО грађевинска дирекција Србије започела је изградњу 5.000 станова у касарни *Степа Степановић* на Вождовцу где по уговору војсци и МО припада 21% укупно изграђених станова.

У фази договора је изградња 6.000 станова на спортско-рекреативном центру Сурчин, док се у Новом Саду наставља изградња на комплексу „Југовићево“ где војска мора добити 13% станова.

У Лесковцу је извршена размена клуба војске за 20 станова и за две комунално одређене парцеле за изградњу у граду, док је у Чачку продат Клуб војске за 127 милиона динара.

Такође су постигнута споразуми о размени непокретности са општинама Вршац и Ужице, док је у Нишу у завршној фази договор за размену власништва над аеродромом и касарном „Бубањски хероји“ за коју ће војска добити 21% изграђених станова, а за земљиште касарне *Стеван Синђелић* војска ће од грађевинске дирекције Србије добити 8% изграђених станова.

У Суботици је за три војна комплекса добијено 180 милиона динара и 150 станова.

У Београду, на локацији Бежанијска Коса, у плану је да се до краја године заврши пет објеката са 394 уселива стана.

Стамбено обезбеђење, без обзира на доношење Закона о ПИО, остаје у надлежности стамбеног органа Министарства одбране.

Новости из Министарства одбране НОВИ ПРАВИЛНИК УСКОРО

Нови правилник о стамбеном обезбеђењу Министарства одбране је у завршној фази обраде, а радна група доставиће га у децембру колегијуму министра одбране ради мишљења и ставе. Након тога Нацрт Правилника се упућује на јавну расправу, јединицама, установама и удружењима војних пензионера на давање примедби и допуна.

Рок за достављање Правилника Влади за усвајање је 31. март 2011, а примена се очекује у другој половини 2011. године.

Из Министарства одбране сазнајемо и то да је „до сада, по измењеном чл. 7 Правилника преименовано 103 решења са одређеног на неодређено време, а 59 лица извршило је откуп станова.

За бесповарни кредит од 20.000 евра до сада је поднето 640 захтева ФСОВО, а одобрено је 512 захтева. Уговори су реализовани за 494 лица.

ПРИМЕДБЕ И АМАНДМАНИ

на Нацрт закона о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија у јавни дуг Републике Србије

I Примедбе на Нацрт

1) Назив предметног прописа није у складу са Законом о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05)

Закон о јавном дугу не садржи термин, нити институт „претварања” неких обавеза (дуга) у јавни дуг. У члану 2. став 1. тачка 2. дефинисано је шта је све јавни дуг. На предметни дуг војних пензионера односи се одредба подтачке 4. наведеног прописа, где се јавни дуг дефинише као, „дуг Републике који настаје .... по основу непосредног преузимања обавезе у својству дужника за исплату по основу дате гаранције ...” (Република је у овом случају гарант исплате дуга по закону).

2) Дефиниција дуга, односно предмета уређивања, је нејасна и непотпуна (члан 1. Нацрта)

Предметни дуг је настао услед неисплаћивања дела пензија и новчаних накнада по основу повећања пензијског основа лицима пензионисаним пре 1. августа 2004. године, а у периоду од 1. августа 2004. године до 30. новембра 2007. године, а не „по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада”. Пензије наведених лица су крајем 2007. године ретроактивно усклађене по прописима од 1. августа 2004. године, али део тако усклађених пензија није исплаћен ни до данас (сем по извршним пресудама) и то је основ и разлог постојања предметног дуга.

3) У структури и износу преузетог дуга нису садржани, односно преузети, и трошкови парничног поступка, што је незаконито и контрапродуктивно

Суочени са игнорисањем њихових захтева да им се исплати закинути део пензије, већина оштећених војних пензионера је поднела тужбе ради наплате дугованог износа. У тим поступцима су били принуђени платити судске таксе, трошкове вештачења, аконтације накнаде пуномоћницима – адвокатима, а многи и трошкове доласка на рочишта и слично. Покретање парнице није израз осиноности или обести оштећених, већ је изнуђено одбијањем дужника да дуг измири.

Настали парнични трошкови представљају споредну, акцесорну обавезу дужника – Фонда за социјално осигурање војних осигураника, која по закону прелази на Републику и мора бити преузета, једнако као и главни дуг и припадајућа камата. То произилази из одредбе члана 13. став 1. Закона о јавном дугу, која гласи: „Јавни дуг представља безусловну и неопозиву обавезу Републике у односу на отплату главнице, камате и осталих припадајућих трошкова”, као и из одредаба чл. 448. и 449. Закона о облигационим односима.

Потраживање накнаде парничних трошкова је по основу и висини утемељено на Закону о парничном поступку и другој процесној регулативи. Тај дуг ће кад тад бити наплаћен, ако не без спора, онда по пресуди суда, укључив и међународне судске инстанце ако домаћи судови наставе са опструирањем права оштећених.

Изостављање парничних трошкова из преузетог дуга имало би за последицу наставак започетих парница и након исплате главнице и камате, с тим што ће парнице бити настављене против Републике и Фонда ПИО као солидарних дужника – тужених. Насупрот, преузимање парничних трошкова у главни дуг и њихово измирење по већ донетим пресудама, односно закљученим поравнањима, би стимулативно деловало на тужиоце да прихвате исплату главнице и камате у ратама, без даљег парницења, а судови би били растерећени на десетине хиљада парничних предмета.

Политички ефекти законитог уређења овог питања би били позитивни, док би решење заступљено у Нацрту имало негативне ефекте, укључив и негативан утицај великог броја спорова пред међународним судом у Стразбуру на ток евро – интеграција Републике Србије.

4) Рок од три године за исплату дуга је предуг, апсолутно неприхватљив за оштећене војне пензионере

Већина оштећених су при крају животног века, болесни и изнемогли. Годишње умре око 1500 војних пензионера, што значи да око једне четвртине оштећених не би дочекало исплату дуга. Слаба је утеха што се ради о имовинском праву које се наслеђује.

Дуговани износ главнице је већ сада реално обезвређен за око 50% (динар је од краја 2007. године до данас ослабио према еврју за око 40%, инфлација је већ прешла проценат законске камате), а за наредне три године реална вредност главнице биће још мања.

Недопустиво је да се на исплату дуга чека скоро 10 година од доспелости најстарије рате, скоро дупли рок застаривања самог права.

5) Одредба члана 8. Нацрта да се прекидају сви парнични поступци ради наплате предметног дуга до 1. јануара 2014. године је

противуставна и против чл. 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода

Цитираном одредбом Нацрта се за период од три године суспендује Уставом загарантовано право на правично суђење (члан 32. став 1. Устава), при чему се ретроактивно мења парнична процедура противно одредби члан 197. став 1. Устава, а на штету тужиоца. Исто-времено, цитирана одредба је противна уставном начелу једнакости грађана пред законом (члан 21. Устава), јер само за оштећене војне пензионере као тужиоце прописује прекид парнице мимо услова прописаних парничном регулативом.

Валидност цитиране одредбе Нацрта би свакако била преиспитана и оповргнута

у поступку пред Уставним судом, а евентуално и међународним судским инстанцама, тако да је њена једина сврха и ефекат одуговлачење реализације права војних пензионера, односно до сада незабележено правно насиље извршне власти.

6) Нацртом у целини, нарушен је принцип једнакости грађана пред законом, јер би они који су по окончаној парници наплатили дуг у целисти (главницу, камату и парничне трошкове) били фаворизовани у односу на оне који тужбу нису ни поднели или парнице нису окончане.

II Предлози за измене и допуне Нацрта

1) Назив закона изменити, тако да гласи:

„Закон о јавном дугу Републике Србије по основу преузимања обавеза Фонда за социјално осигурање војних осигураника према корисницима војних пензија.”

2) члан 1. Нацрта изменити, тако да гласи:

„Овим Законом уређује се начин, поступак и динамика измирења обавеза Фонда за социјално осигурање војних осигураника према корисницима војних пензија пензионисаним пре 1. августа 2004. године насталих због неисплаћеног дела пензије и новчаних накнада од 1. августа 2004. до 30. новембра 2007. године по основу повећања пензијског основа прописивањем нових елемената војног додатка по Уредби о изменама и допунама Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Југославије („Службени лист СЦГ”, бр. 35 од 23. јула 2004. године)“.

3) у члану 2. Нацрта:

Став 1. изменити тако да гласи:

„Република Србија (у даљем тексту: Република) преузима као јавни дуг Републике обавезе Фонда за социјално осигурање војних осигураника по основу неисплаћених пензија и новчаних накнада из члана 1. овог закона, у укупном износу од 3.957.474.704,00 динара.

Иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

„Корисницима војних пензија који су покренули парнице ради наплате дуга из става 1. и 2. овог члана припада накнада досуђених, односно поравнањем утврђених парничних трошкова.”

Став 3. постаје став 4. и мења се, тако да гласи:

„Укупан износ обавеза који је утврђен одредбама става 1, 2. и 3. овог члана увећан за припадајуће износе камате по члану 4. овог закона представља коначну обавезу Републике по овом закону”.

4) члан 4. Нацрта мења се и гласи:

„Република ће обавезе из члана 2. став 1. и 2. овог закона исплатити у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године у четири једнаке рате увећане за износ камате обрачунате од 1. јануара 2011. године до исплате сваке рате отплате дуга.

Накнада парничних трошкова по члану 2. став 3. овог закона исплаћиваће се у року одређеном одлуком суда или закљученим поравнањем.

На начин и у роковима из става 1. и 2. овог члана исплатиће се дуг и корисницима војних пензија који су покренули спор пред надлежним судом ради наплате дуга, а закључе поравнање.

Корисницима војних пензија којима је донета правоснажна и извршена пресуда, а нису покренули поступак извршења пресуде, дуг ће се измирити у складу са пресудом.

Ако корисник војне пензије у току исплате обавезе из члана 2. овог закона умре, преостали неисплаћени износи биће исплаћени у року од 30 дана од дана достављања правоснажног решења о наслеђивању”.

5) члан 8. брисати, као неуставан.

6) члан 9. брисати, као сувишан,

7) члан 10. постаје члан 8.

Усклађивање војних пензија са ванредним повећањем пензија од 1. јануара 2008. године (11,06)

ДУЖНИК ЈОШ НЕ ПРИЗНАЈЕ ДУГ

Кад је реч о усклађивању војних пензија са ванредним повећањем пензија од 1. јануара 2008. године (11,06 одсто), Удружење војних пензионера Србије је, 31. јануара 2008, упутило допис директору Фонда СОВО, министру одбране и министру рада и социјалне политике у коме се захтева усклађивање војних пензија. У том допису је, између осталог, наведено:

„Одредбом члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије прописано је да ће се усклађивање износа пензија војних осигураника вршити „по динамичи и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање“, а одредбом става 2. члана 197. истог закона стављене су ван снаге одредбе члана 261. Закона о Војсци Југославије, којима је било уређено усклађивање пензија војних осигураника.

Следствено цитираним одредбама Закона о Војсци Србије, усклађивање износа пензија војних осигураника се од 1. јануара 2008. године врши по одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, односно по одредбама чл. 80 и чл. 73 и 75 Закона о изменама и допунама наведеног закона. Полазећи од наведених одредаба, сматрамо да и војним пензионерима припада ванредно усклађивање пензија почев од 1. јануара 2008. године, а у проценту утврђеном за лица која пензију остварују по Закону о пензијском и инвалидском осигурању, те тражимо да им се тако усклађене пензије исплаћују почев од 1. јануара 2008. године.

Први одговор Удружењу ВПС стигао је из Фонда СОВО. У том одговору, од 25. марта 2008. године, између осталог се истиче:

„Инструкцијом за израду Предлога финансијског плана одбране Републике Србије за 2008. годину инт. бр. 18-544 од 31. 7. 2007. године, предвиђено је да ће Фонд за социјално осигурање војних осигураника извршити повећање пензија од 1. јануара 2008. године за 4,2%. Законом о Војсци Србије, у члану 193. став 1. прописано је да се усклађивање војних пензија врши у складу са одредбом члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању Р. Србије, којом је прописано да се усклађивање пензија врши у априлу и октобру текуће године, с тим што се за 2008. годину усклађивање врши збиром процената (87,5 % - раст трошкова живота + 12,5% - раст зарада), раста, односно пада трошкова живота и зарада.

У јануару је извршено ванредно усклађивање цивилних пензија за 11,6%, тако што су просечне пензије враћене на ниво од 60% од просечне нето зараде у Републици Србији и самим тим предметно усклађивање се не може применити на кориснике војних пензија. Министар одбране донео је Одлуку о усклађивању војних пензија за 2007. годину, којом је прописано да новчана вредност бода за обрачунавање пензија и других новчаних накнада износи 9,40 динара и да ће се обрачун и исплата разлике између усклађеног износа пензије из тачке 2. наведене одлуке и исплаћеног износа извршити истовремено са исплатом првог дела пензија за март 2008. године.“

Из Министарства рада и социјалне политике одговорили су 23. априла 2008. године. У том одговору се, између осталог, каже: „Поводом Ваше представке упућене овом министарству која се односи на питање примене ванредног усклађивања пензије сагласно Закону о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, број 85/05), и на кориснике војне пензије, указујемо на следеће: Одредбом члана 75. наведеног Закона прописано је да се уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије ванредно усклађују од 1. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години. Међутим, у претходној години, односно од 1. јануара 2008. године, садашњи корисници војних пензија нису били у постојећем систему пензијског и инвалидског осигурања, а наведеном одредбом прецизирано је да се ванредно усклађивање односи на корисника у осигурању запослених исплаћених за претходну годину. Према томе, имајући наведено у виду, односно да у претходној години садашњи корисници војних

пензија нису били у постојећем систему пензијског и инвалидског осигурања, нема основа за примену ванредног усклађивања пензије и на кориснике војних пензија“.

Поводом великог броја захтева корисника војне пензије, који се односе на доношење решења о усклађивању пензије од 11,06 одсто, у Удружење војних пензионера Србије, 27. октобра 2009. године, стигао је допис из Фонда СОВО у коме се, између осталог, каже:

„Стручна служба Фонда за социјално осигурање војних осигураника је по предметном питању прибавила став и мишљење Министарства рада и социјалне политике, као надлежног министарства, које указује на чињеницу да до 1. јануара 2008. године, садашњи корисници војних пензија нису били у постојећем систему пензијског и инвалидског осигурања, а да се ванредно усклађивање односи на корисника у осигурању запослених исплаћених за претходну годину.

Наиме, одредбом члана 75. Закона о ПИО прописано је да се, уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60 одсто од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије у претходној години, пензије ванредно усклађују од 1. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60 одсто просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

Одредбом члана 193. став 1. Закона о ВС, који је ступио на снагу 1. јануара 2008. године, прописано је да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензије остварених по ступању овог закона на снагу, врши по динамичи и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

На основу напред наведеног, и на чињеницу да у претходној години корисници војних пензија нису били у постојећем систему пензијског и инвалидског осигурања нема правног основа за примену ванредног усклађивања пензије и на кориснике војних пензија.

Како је Стручна служба Фонда за СОВО суочена са великим бројем захтева за доношење решења о усклађивању пензије од 11,06 одсто почев од 1. јануара 2008. године, то вас молимо да преко својих општинских одбора обавестите кориснике војних пензија о напред наведеном, како би се избегло непотребно подношење захтева.“

Ова информација Фонда СОВО објављена је у „Војном ветерану“ број 70, октобра 2009. године. Поред те информације објављено је и мишљење Извршног одбора Главног одбора УВПС које гласи:

„Сагласни смо са становиштем Фонда за СОВО и аргументацијом на којој се заснива, садржаном у напред цитираном акту.

Уколико неки корисници војне пензије, ипак, сматрају да им припада право на предметно усклађивање пензије, треба да, пре покретања парнице, у управном поступку и управном спору прибаве правоснажну одлуку којом се то право утврђује.

Напред наведено треба имати у виду при одлучивању да ли покретати поступак за реализацију права на усклађивање пензије за 11,06 одсто или то не чинити.“

Удружење војних пензионера Србије, 21. априла ове године, упутило је свим општинским (градским) одборима УВПС информацију о подношењу Захтева за доношење решења о усклађивању пензије (11,06 одсто). У тој информацији се, између осталог, наводи:

„Фонд за социјално осигурање војних осигураника, следећи становиште Министарства рада и социјалне политике, није ускладио пензије војних осигураника односно повећао за 11,06% од 1. јануара 2008. године сходно одредби члана 193. Закона о Војсци Србије и Решењу Фонда ПИО бр. 181-431/08 од 25. јануара 2008. године, а појединачне захтеве корисника војних пензија за то усклађивање одбија као неосноване. С тога, корисници војних пензија који сматрају да им то право припада треба да поступе како следи:

1. Да Фонду СОВО поднесу Захтев за доношење решења о усклађивању, по образцу у прилогу овог акта. Они који су већ под-

нели такве захтеве, не треба да их поново подносе, јер они, иако непотпуни, одговарају намени;

2. Уколико Фонд не донесе решење по захтеву у року од 60 дана или решењем захтев одбије, треба изјавити жалбу комисији Скупштине Фонда СОВО за ревизију и решавање у другом степену о правима из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника.

3. Уколико жалба буде одбијена или по њој не буде одлучено у року од 60 дана, треба покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду.

4. Уколико тужба у управном спору не би била уважена, може се поднети уставна жалба Уставном суду Србије.

5. Уколико се у било којој фази поступка исходи првостепена одлука којом се признаје право на спорно повећање пензије, а Фонд по томе не поступи, може се закинуто право остварити у парници за накнаду штете.

Са напред наведеним треба на погодан начин упознати чланство“.

До сада је више оштећених покренуло парнице за накнаду предметног дуга. У тим парницама је донето неколико пресуда због изостанка туженог Фонда за СОВО са рочишта, којима је тужбени захтев уважен из тог процесног разлога, а није донета ни једна пресуда којом је мериторно одлучивано о постојању (непостојању) самог права.

Мериторну одлуку о праву војних пензионера на предметно ванредно повећање пензија овлашћен је и дужан донети Управни суд, по тужбама оштећених против Фонда за СОВО.

До сада је поднето више тужби, односно покренуто управних спорова, па се очекује да ће Управни суд донети одлуке по њима. Те пресуде ће бити валидан основ за даље поступање и о њима ће чланство бити обавештено.

(име и презиме)

(адреса)

(број решења о пензионисању)

Предмет: Доношење решења о усклађивању пензије, захтева.

Фонду за социјално осигурање војних осигураника, БЕОГРАД, ул. Крунска бр. 13

Чланом 193. Закона о Војсци Србије (ЗВС), који је на снази од 01. 01. 2008. године, прописано је да се усклађивање пензија војних осигураника врши по динамички и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, 01. бр. 181-431/08 од 25. 01. 2008. године, ванредно су усклађене односно повећане пензије за 11,06% од 1. јануара 2008. године, па је Фонд СОВО, сагласно цитираној одредби ЗВС, био дужан да ми пензију усклади односно повећа за 11,06% од 1. јануара 2008. године и на тако утврђену вредност бода примени наредна повећања, али то до данас није учинио. С тога, а основом чл. 5. ст. 2. Уредбе о начину остваривања и престанку права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника, захтевам:

1) Да донесете решење којим ће ми пензија бити усклађена по прописима, тако да вредност бода за обрачун пензије износи:

- у периоду од 01. јануара до 31. марта 2008. године 10.017 динара;
- у периоду од 01. априла до 30. септембра 2008. године 10.715 динара, и
- у периоду од 01. октобра 2008. године до наредног усклађивања 12.229 динара.

2) Да ми исплатите закинути део пензије од 01. 01. 2008. године до почетка исплате по прописима обрачунате пензије, а у износу који је производ броја бодова и нове обрачунате вредности бода, и то:

- за период од 01. јануара до 31. марта 2008. године _____ бодова пута 0,617 динара, односно _____ динара месечно;
- за период од 01. априла до 30. септембра 2008. године _____ бодова пута 0,660 динара, односно _____ динара месечно, и
- за период од 01. октобра 2008. године на овамо _____ бодова пута 0,753 динара, односно динара месечно.

Молим да ми решење под 1) овог захтева доставите у законом прописаном року, а закинути део пензије неодложно исплатите.

У Београду ..... 2010. године .....
 Подносилац захтева

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Законом о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“, бр. 67/93 и 3/02), који је и даље на снази, прописано је да се здравственим осигурањем обезбеђује војним осигураницима и члановима њихових породица право на коришћење здравствене заштите, као и права на одговарајуће новчане накнаде и помоћи (чл. 216. став 1.).

Затим је чланом 217. Закона, наведено шта све обухвата здравствена заштита (лечење, медицинску рехабилитацију, издавање лекова, ортопедских и других помагала, стоматолошко збрињавање, итд.). Значи садржај и обим права утврђени Законом уз уважавање специфичности војне службе и даље су на снази и, по нашем мишљењу, врло добро су конципирани.

Дошло је до промене у реорганизацији санитетске службе. Укидањем гарнизона укинуте су и гарнизонске амбуланте па су војни осигураници остали да живе у тим местима и здравствено збрињавају у домовима здравља тих градова. То је регулисано уговором између Фонда СОВО и Републичког завода за здравствену заштиту. Уговором је предвиђено да се војни осигураници збри-

њавају по важећим војним прописима тј. по цитираном Закону о Војсци СРЈ из 1993. године. Међутим, у многим местима, лекари одређени да раде са војним осигураницима не придржавају се тих а и неких других обавеза регулисаних уговором.

Цитирани Закон о Војсци СРЈ, члан 217. став 6, предвиђа примарну стоматолошку заштиту бесплатно за војне осигуранике. Из недовољно јасних разлога то није предвиђено уговором па се у многим местима ове услуге наплаћују у пуном износу, без могућности рефундације новца.

У градовима где постоје војноздравствене установе и где војни осигураници остварују све врсте здравствене заштите нема већих проблема, сем дугог чекања на неке специјалистичке прегледе и функционалне анализе.

Мислимо да цитирани Закон о здравственом осигурању војних осигураника не треба мењати, осим што би војни органи одређени за доношење прописа, требало да регулишу и реше неке разлике у садржају и обиму права између осигураника Републичког завода за здравствено осигурање и војних осигураника који су на штету војних осигураника, као:

-да се новчана накнада за туђу помоћ и негу код телесног оштећења 100% и за војне осигуранике увећа за 100%;

-да и војни осигураници, дијабетичари, могу да се о трошку фонда упућују на десето-

дневно лечење у специјализовану болницу „Меркур“ у Врњачкој Бањи;

-да се листа индикација за бањско лечење и рехабилитацију, која је за војне осигуранике изузетно рестриктивна, прошири као и за осигуранике Републичког завода, да се на рехабилитацију упућују 21 дан, како и закон предвиђа; и да се отклоне и неке друге разлике у садржају и обиму права која су на снази у грађанству а не примењују се за војне осигуранике.

ОВЕРА КЊИЖИЦА

Услед многобројних проблема у овери здравствених књижица, Удружење је 2008. године покренуло иницијативу за трајну оверу здравствених књижица. Ове године министар одбране донео је одлуку да се изврши замена здравствених књижица и врши трајна овера. Цена једне књижице је 300 динара. Очекује се да ће почетком 2011. године почети дистрибуција (слање на адресе) нових здравствених књижица.

После многобројних интервенција успешно је спречено разарање Санитетске службе и утапање ВМА у КБЦ Србије. Тиме је дефинитивно војно здравство остало у саставу Министарства одбране што значи да ће убудуће сви војни осигураници бити збрињавани по важећим прописима здравственог осигурања за војне осигуранике било да се лече у ВЗУ или у ЦЗУ.

ФИНАНСИРАЊЕ УВПС

По одлуци Главног одбора Удружења војних пензионера Србије (ГлОд УВПС) чланарина износи 0,1% од нето пензије корисника војне пензије који је члан УВПС. По уговору, који је сачињен са Фондом за социјално осигурање војних осигураника (у тексту ФСОВО), ФСОВО при обрачунању и исплати пензија корисницима војних пензије врши обрачун и уплату чланарине на текући рачун Главног и Извршног одбора УВПС (ИзОд УВПС). За ову услугу ФСОВО припада провизија у висини 2,5% од укупно обрачунатог износа чланарине за чланове УВПС. По извршеном обрачунању чланарине, ФСОВО доставља ИзОд УВПС извештај о обустави и уплати чланарине за сваки месец. На основу ових извештаја ИзОд УВПС након извршене уплате чланарине од стране ФСОВО на текући рачун ИзОд УВПС, врши уплату чланарине свим општинским и градским одборима УВПС.

Расподела чланарине по одлуци ГлОд УВПС врши се према следећем:

ИзОд УВПС 10% од укупно уплаћене чланарине за УВПС;
5% за Фонд за помоћ мањим општинским организацијама
- од 1. 10. 2010;
Оп-Гр организације УВПС 85% од обрачунате чланарине
- од 1. 10. 2010. а пре тога 90%.
Обрачунату чланарину за ОпОрг УВПС, ИзОд ГлОд уплаћује на текуће рачуне ОпОрг УВПС.

Стални месечни приходи ИзОд износе:

Чланарина	122.792,69 динара
Претплата за лист „Војни Ветеран“.....	85.560,00 динара
Приходи од Поштанске штедионице.....	42.304,00 динара
Приходи од „Дунав осигурања“	40.690,00 динара
Приходи од „ФСОВО“ по осигурању.....	25.344,68 динара
Приходи за рефундацију накнада за комисију.....	82.174,89 динара
Приходи од “КРИН” Београд	12.000,00 динара

Укупни стални месечни приход ИзОд ГлОд износи 410.866,26 дин.

Стални месечни расходи ИзОд износе:

Штампања листа „Војни Ветеран“ 2.600 примерака * 57,69 =	149.994,00 динара
Доставља листа „Војни Ветеран“	5.900,00 динара
Накнада по уговорима о ППП са порезом и доприносом.....	219.600,00 динара
Телефон и интернет	9.500,00 динара
Вођење евиденције материјално-финансијског пословања	5.900,00 динара
Поштански трошкови у просеку.....	4.500,00 динара
Провизија банака у просеку	3.000,00 динара
Канцеларијски и потрошни материјал у просеку..	10.000,00 динара

Укупни стални месечни расходи ИзОд ГлОд износе 408.394,00 динара

Из прегледа се види да је претплата за лист „Војни Ветеран“ 85.560,00 динара а да су трошкови штампања листа и дистрибуције 146.976,00 динара, па се разлика покрива другим приходима ИзОд ГлОд.

Образложење финансијског извештаја за 9 месеци 2010. године

ПРИХОДИ

Рачун 6120 Приходи од претплате за „Војни ветеран“

Претплату прикупљају Оп-ГрОд УВПС и новац се уплаћује на ТР ових одбора. Извршни одбор по штампању листа одбија од чланарине Оп-ГрОд новац у износу претплате. ИзОд плаћа штампање и до-

ставу листа од обустављене чланарине, а пошто је то недовољно разлика се покрива из прихода ИзОд.

Рачун 6400 Приходи од субвенција, дотација, компензација и рефундација

По овом задатку књижени су следећи приходи:

Рефундација Фонда за СОВО за комисију за опоравак 5 чланова – 9 месеци * 82.174,20 динара износи.....	739.567,80 динара
Рефундација службених путовања чланова ГлОд и ИзОд ради информисања у организацијама УВПС износи.....	241.193,33 динара
Рефундација материјалних трошкова од Фонда за СОВО износи.....	156.163,05 динара
Остало у износу	3.006,21 динара

Укупни приходи износе ..... 2.139.930,39 динара

Рачун 6410 Приходи од условљених донација

По овом задатку књижени су следећи приходи од:

Фонда за СОВО	228.838,74 динара
Поштанске штедионице	337.188,00 динара
Дунав осигурања	367.403,40 динара
Погребно предузеће “Крин” Београд	83.206,00 динара
Таково осигурање	20.000,00 динара
Адвокатска канцеларија.....	10.600,00 динара
Статус Стил д.о.о	25.000,00 динара
Остало	5.027,00 динара

Укупни приходи износе..... 1.072.263,14 динара

Рачун 6510 Приходи од чланарине

Укупни приходи од чланарине износе 11.098.313,20 динара а распоређени су према следећем:

Извршном одбору 10%.....	1.109.831,32 динара
ИзОд на име претплате за “Војни ветеран”	770.960,00 динара
ИзОд на име закупа просторија ОпОд Звездара ...	71.958,14 динара
Распоређена Оп-Гр организацијама УВПС	6.769.041,38 динара
али је овде урачунато и 200.000,00 динара који су враћени као дуг ОпОд Нови Београд) па на чланарину се односи.....	6.569.041,38 динара
Трошкови накнаде по уговорима о ППП Оп-ГрОд УВПС.....	2.556.190,98 динара
Неуплаћена чланарина ОпОрг Бела Црква и Сурдулица	34.321,11 динара

Укупно износе..... 11.112.302,93 динара

Разлика од **13.989,73 динара** између распоређене и уплаћене чланарине настала јер је овај износ на име трошкова накнаде по уговорима о ППП Оп-ГрОд УВПС исплаћена из средстава ИзОд, али је тај износ враћен од ОпОд УВПС

РАСХОДИ

А – Који су финансирани из прихода ИзОд

Рачун 5120 Трошкови канцеларијског материјала износе 148.691,98 динара.

У овој години због припреме материјала за Скупштину, као и израде Нацрта статута, у два наврата су копирана документа и достављана Оп-ГрОд и члановима ГлОд, а осим тога, сва документа са седница ГлОд и остала акта достављају се на око 50 адреса (Оп-ГрОд), па је трошак материјала повећан.

**Рачун 5240 Трошкови накнада по уговорима
о ППП ИзОд-ГлОд**

Трошкови накнада по уговорима о ППП за 9 месеци 2010. године у ИзОд износе **2.233.868,21** динара са трошковима накнада за комисију у Фонду за СОВО и трошковима службених путовања у циљу информисања чланова УВПС и то:

На име исплате лицима .....1.549.620,29 динара
 На име пореза на примања лица.....241.499,27 динара
 На име доприноса ПИО на терет запослених .....221.374,33 динара
 На име доприноса ПИО на терет послодавца .....221.374,33 динара
 Фонд за СОВО је рефундирао на име накнада комисији **739.567,80 динара** и трошкове службених путовања лица ради информисања чланова и органа УВПС **161.278,41 динара** (у прегледу прихода приказан износ 241.193,33 динара јер је 79.914,92 динара рефундирано за 2009. годину) што укупно износи **900.846,21 динара** па су ови трошкови на терет ИзОд у износу **1.333.022,00 динара**.

**Рачун 5261 Трошкови одржавања ГлОд
– службени пут 3.040,00 динара**

**Рачун 5262 Трошкови одржавања скупштине
– службени пут 100.787,00 динара**

По ова два рачуна исплаћени су трошкови путовања чланова ГлОд на седнице и делегата на Скупштину УВПС. Поред тога, вршена је и рефундација трошкова по овим задацима Оп-ГрОрг УВПС за лица којима су трошкове исплатили Оп-ГрОд.

**Рачун 5311 Трошкови ПТТ услуга
у износу 137.032,56 динара**

По овом задатку потрошено је за:

Телекомуникационе услуге ..... 97.000,00 динара
 Поштанске услуге .....42.000,00 динара

**Рачун 5313 Трошкови доставе листа
„Војни ветеран“ 37.448,48 динара**

**Рачун 5320 Трошкови услуга
у текућем и инвестиционом одржавању**

По овом задатку утрошено је **38.710,00 динара** за сервисирање и замену кетрича апарата за копирање и штампача и сервисирање рачунара.

**Рачун 5392 Трошкови осталих услуга
– утрошено је укупно 1.821.016,26 динара**

Наведени износ утрошен је по следећем за:

Услугу штампања листа „Војни ветеран“ .....1.552.594,86 динара
 Обележавање дана УВПС – превоз учесника до Ниша .....
 .....140.750,00 динара
 Службена путовања - не плаћа се порез и доприноси .....
 .....9.000,00 динара
 Набавку књига од аутора који су чланови УВПС ..110.000,00 динара
 Остало ..... 8.671,40 динара

Лист „Војни ветеран“ штампа се на 32 стране, у тиражу 2.600 примерака. За поједине бројеве тираж је био и већи у месецу одржавања Скупштине, јер су примерци подељени гостима, а штампан је и Статут УВПС као прилог у једном броју листа, као и део материјала за изборну Скупштину што је допринело нешто већим трошковима по овом задатку.

**Рачун 5504 Трошкови осталих непроизводних услуга
53.100,00 динара**

По овом задатку плаћене су услуге за вођење пословних књига УВПС Агенцији по уговору

**Рачун 5510 Трошкови репрезентације
93.154,25 динара**

По овом задатку новац је потрошен за послуживање при одржавању седница ГлОд, Скупштине УВПС.

Рачун 5530 Трошкови платног промета 27.284,40 динара

По овом задатку плаћене су провизије банкама за пословање по текућим рачунима.

**Рачун 5592 Трошкови одласка на сахране
умрлим КВП 3.000,00 динара**

Рачун 5593 Трошкови нематеријалних услуга 980,00 динара

Рачун 5790 Остали непоменути расходи 83.900,00 динара

Наведени износ утрошен је по следећем:

Услуге израде повеља и плакета УВПС .....67.500,00 динара
 Чланарина Удружењу новинара Србије .....7.200,00 динара
 Трошкови одржавања Скупштине .....9.200,00 динара

**Б. – Који су финансирани
из прихода обустављеним од Оп-ГрОд УВПС**

**Рачун 5241 Трошкови накнада по уговорима
о ППП Оп-ГрОд УВПС**

Трошкови накнада по уговорима о ППП за 5 месеци 2010. године -исплатио је ИзОд (за прва 4 месеца исплату су вршили Оп-ГрОд) - износе **2.556.190,98** динара и то:

На име исплате лицима .....1.773.213,56 динара
 На име пореза на примања лица .....276.344,97 динара
 На име доприноса ПИО на терет запослених ... 253.316,22 динара
 На име доприноса ПИО на терет послодавца ... 253.316,22 динара

ПРЕНЕТО Оп-ГрОд УВПС

Рачун 2180 Чланарина уплаћено 6.760.041,38 динара

**Рачун 2181 Помоћ општинским организацијама
226.000,00 динара**

**Рачун 2182 Рефундација доласка делегата на Скупштине
УВПС - 113.983,00 динара**

**Рачун 2183 Рефундација трошкова за доласке на седнице
ГлОд 34.619,41 динара**

Ова помоћ и рефундације у износу од **374.602,41 динара** исплаћене су из прихода ИзОд

**Рачун 2184 Помоћ у циљу реализације задатака
ИзОд – 8.000,00 динара**

Из анализе прихода и расхода ИзОд закључује се да трошкови штампања и доставе листа „Војни ветеран“ износе **1.590.043,34 динара** а на име претплате и обустављене чланарине за претплату остварен је приход у износу **775.840,00 динара** па се разлика од **814.203,34 динара** покрива из прихода ИзОд.

Поред тога на рачун ИзОд финансирано је одржавање седница Скупштине и ГлОд у износу **103.827,00 динара** и пружена помоћ организацијама УВПС и рефундирани трошкови одржавања Скупштине УВПС и седница ГлОд у износу од **374.602,41 динара**. Тако само покривање трошкова штампања листа, одржавања седница ГлОд и Скупштине и помоћ организацијама УВПС износе **1.292.632,75 динара** што је покривано приходима ИзОд.

Још једном о тзв. Великом дугу

ЛИЦЕ И НАЛИЧЈЕ ЈЕДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Свим професионалним подофицирима и официрима, а тиме и корисницима војне пензије, у основи су познате одредбе Закона о Војсци Југославије, који је био на снази од 29. октобра 1993. године, до 1. јануара 2008. године, а којима су регулисане плате професионалних војника и пензијско осигурање војних осигураника.

Подсећања ради, чланом 71. Закона о ВЈ регулисано је из чега се састоји плата професионалних војника и то: из дела утврђеног према чину, положају, према стажу и војног додатка. Док, према члану 87. Закона о ВЈ Савезна влада прописује: плату по чину, плату по чину и дужности, положајну плату, војни додаток и посебни део плате.

Чланом 75. ст. 1. Закона о ВЈ, регулисано је:

„Укупан износ средстава за плате професионалних војника утврђује се према званичном податку о нето-заради која служи као основ за утврђивање зарада запослених у републици чланци на чијој територији је седиште Савезног министарства за одбрану, објављеном у службеном гласилу те републике, с тим да просечна плата по чину и положајна плата професионалних официра и официра по уговору не може бити мања од три нити већа од пет нето-зарада из овог става. Просечна плата по чину и положајна плата професионалних подофицира и подофицира по уговору износе од 65% до 70%, а просечна плата војника по уговору, по чину и дужности — од 55% до 60% од просечне плате по чину и положајне плате свих професионалних официра.

Према чл. 52. ст. 2. Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Србије и Црне Горе, савезни министар за одбрану, у оквиру укупних износа новчаних средстава из ст. 1. овог члана доноси одлуку о вредности бода за обрачун плата.

Међутим, и поред свега тога, надлежни органи у пракси се нису придржавали прописаних услова и обавеза, приликом утврђивања висине износа плата професионалним официрима односно пензија, јер министар за одбрану одлуком о вредности бода није одређивао вредност бода у оном износу којим би се при обрачуно плата, а затим и пензија обезбедила исплата плате односно пензије у прописаном износу. Услед тога је у периоду од 2000. до 2005. године, однос просечних плата за официре, уместо минималних 3:1, према просечној нето заради у Републици Србији, износио од 2,37 у 2000. години, па до 1,22 у 2003. години, а наредних година био је и испод 1.

То значи, кад се ради о пензијама, да се за одређивање пензије приликом пензионисања узимао номинално мањи пензијски основ од оног који је требало да буде - да се претходно висина плате официра одређивала према закону, тако да је већ на почетку утврђени износ пензије био знатно мањи од оног који би требало да буде, без обзира што је решењем о пензији број бодова правилно одређен.

Затим, тако умањени износ пензије није се могао адекватно у реалном погледу усклађивати према платама професионалних официра, како је то законом регулисано. Све је то за последицу имало у релативном односу стално смањење пензија, јер се стално повећавала разлика између раста нето зарада које служе као основ за одређивање плата официрима и стварног износа плата, као и основ од којег се утврђује пензија.

Оправдано незадовољство оваквим односом бројне припаднике војске и кориснике војне пензије подстакло је да преко надлежних судова, подношењем тужбе, затраже остварење својих грубо ускраћених права. Међутим, њихова очекивања да ће у судском поступку остварити ускраћена, а законом предвиђена права, најчешће, била су изневерена.

Наиме, у почетку један број првостепених судова из унутрашњости (у Ћуприји, Сомбору, Панчеву и др.) усвајао је тужбене захтеве, а Окружни судови су потврђивали првостепену пресуду, на основу којих су тим подносиоцима тужби исплаћени досуђени износи.

Међутим, уследиле су ревизије свих тих пресуда по захтевима Војног правобранилаштва и Фонда СОВО, па је у том поступку Врховни суд Србије заузео супротан правни став и све те пресуде укинуо и одбио тужбене захтеве као неосноване. На основу тако заузетог става Врховног суда Србије, сви првостепени и другостепени судови су у осталим предметима ове врсте, који су у међувре-

мену били у поступку одбијали тужбене захтеве као неосноване. Тиме је практично свако даље истрајавање на поднетим тужбама било несврхисходно и непотребно излагање трошковима судског поступка. У таквој ситуацији, да би се избегло плаћање високог износа судске таксе, пуномоћници тужилаца су углавном и у већини случајева предлагали прекид поступка, што су судови прихватили. Основ за прекид тих поступака нађен је у поднетој иницијативи Уставном суду Србије за оцену законитости Одлука министра одбране о одређивању вредности бода за обрачун плата и војних пензија у току 2007. године.

По поднетој иницијативи Уставни суд још није донео одлуку, нити има изгледа да ће уопште бити донета.

Напомињемо, да је у одлукама Врховног суда Србије правна аргументација врло неуверљива и правно веома површна. Око заузимања правног становишта на нивоу Врховног суда, било је доста опречних мишљења. Оно што је било учљиво, представници Војног правобранилаштва и Фонда СОВО здушно су се залагали да су захтеви припадника Војске и војних пензионера неосновани.

На крају, у посматраном периоду 2000-2005 године, за плате професионалних војника у савезном буџету су обезбеђивана потребна финансијска средства, али су редовно тако одређена средства намењена за плате и пензије, одлукама Владе, коришћена за друге „материјалне трошкове“.

Управо је у пракси укупан износ одређених средстава за плате од стране Владе, у оквиру којих је министар одбране одређивао вредност бода и коефицијента за обрачун плата у ВЈ и пензија, послужио за упориште Врховном суду Србије да се министар одбране при одређивању вредности бода, сходно чл. 52. ст. 2. Уредбе о платама, кретао у оквиру прописаних му овлаштења и да није могао да поступа другачије и мимо тога. А то што је укупан износ средстава за плате и пензије умањиван од стране Владе, сматра се да је Влада на тако нешто овлашћена. Да ли је то тако или не, за сада нема могућности да се такво мишљење официјелно оповргне.

Одсуство ваљаних чињеничних и правних аргумената у пресудама Врховног суда Србије упућује на закључак да се суд није руководио законитошћу већ жељом да Владу ослободи обавезе плаћања дуга који је заиста велики. Стога, мериторна и законита одлука по питању предметног дуга може се очекивати тек од међународног суда правде у Стразбуру, пред којим су неки оштећени већ покренули поступак.

ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ

По постојећем-важећем правилнику о начину коришћења средстава Фонда за социјално осигурање војних осигураника која се издвајају за опоравак корисника војне пензије (СВЛ бр. 33/07, 43/08, 13/09 и 13/10), може се користити право (за све КВП) на једнократну новчану помоћ (ЈНП).

Постоје два основа за ову помоћ, и то:

а) због тешке материјалне ситуације, за оне КВП чија су примања по члану породичног домаћинства (које је по Закону дужан издржавати) мања од 1350 бодова, и

б) ЈНП због ванредних околности за кориснике војне пензије који су тешко болесни или су имали неки ванредни догађај (саобраћајна несрећа, поплава, пожар, земљотрес, смрт члана уже породице и сл.). Припада ако последице трају у тренутку подношења захтева. Ванредни догађај се доказује одговарајућим службеним документом.

Детаљније информације, потребне образце, упутства и друге појединости у вези једнократне новчане помоћи, корисници војне пензије могу добити преко општинских организација УВПС на територији где станују.

Позивају се сви корисници војне пензије да искористе права из овог Правилника.